

บทที่ 5

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยเพื่อการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนของการวิจัย 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง

ขั้นที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างและพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง

ขั้นที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่

ขั้นที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลการใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่

ขั้นที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการแนวทางการประเมินผล การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง

ผู้วิจัยศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลตามกระบวนการวิจัยโดยใช้เทคนิคการมีส่วนร่วม 3 ครั้ง ดังนี้

วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2548 จัดบรรยายให้ความรู้เบื้องต้น เรื่อง การพัฒนาคุณภาพ โรงเรียนขนาดเล็ก (ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ข) ผลการวิจัยสรุปได้ว่า โรงเรียนขนาดเล็ก เป็นโรงเรียนที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน ในการบริหารจัดการมีสภาพการดำเนินการ ปัญหาใน ลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) ด้านปริมาณและคุณภาพของบุคลากร ได้แก่ ครูไม่ครบชั้นเรียน ครูมีภารกิจทั้งด้านงานบริหารและด้านการจัดการเรียนการสอน ครูขาดความถนัดและทักษะในวิชา ที่สอนและสอนไม่ตรงตามสาขาวิชา 2) ด้านอาคารสถานที่ โรงเรียนขนาดเล็กโดยทั่วไปจะมี

สภาพอาคารเรียนที่เก่า ชำรุดทรุดโทรม ขาดห้องปฏิบัติการและอาคารประกอบ 3) ด้านวิชาการ พบว่า ในการจัดการเรียนการสอนยังขาดเอกสาร ตำราเรียน สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา และ ยังพบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ 4) ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กจะได้รับการจัดสรรงบประมาณต่ำกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และปัญหาด้านการขาดแคลนวัสดุ ครุภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านชุมชน พบว่า ชุมชนโดยรอบโรงเรียนผู้ปกครองส่วนใหญ่มีการศึกษาไม่สูง และมีฐานะค่อนข้างยากจน ผู้ปกครองมีการอพยพย้ายถิ่นฐานเพื่อประกอบอาชีพจำนวนมาก และปัญหาด้านการขาดความร่วมมือกับทางโรงเรียน

จากสภาพการดำเนินการและสภาพปัญหาที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกันของโรงเรียนขนาดเล็ก นำไปสู่ความต้องการเพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้แก่ 1) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำ มีความรู้ ความสามารถ 2) บุคลากรครูที่มีความรู้ ความสามารถตรงตามสาขาวิชาที่ต้องการ 3) อัตราครูที่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน 4) แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ได้แก่ ห้องสมุด และ ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ 5) อาคารสถานที่ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน สะอาดและปลอดภัย 6) งบประมาณในการบริหารจัดการที่เพียงพอ 7) สื่อการเรียนการสอน วัสดุ ครุภัณฑ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอและทันสมัย 8) ความร่วมมือจากชุมชนในการสอดคล้องดูแลและมีส่วนร่วม ในกิจกรรมของโรงเรียน

จากสภาพ ปัญหาและความต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก ทำให้ได้ข้อสรุปว่า โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ยังขาดความพร้อมในหลาย ๆ ด้าน ดังนั้นเพื่อเป็นการแก้ปัญหาและพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาและเพื่อพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้มีความเสมอภาคและทัดเทียม ดังนั้น ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียนขนาดเล็ก จึงจะต้องเป็นผู้ที่มีความขยัน อดทน เสียสละและมีความมุ่งมั่นที่จะระดมความร่วมมือทั้งจาก ภายในและภายนอกโรงเรียนรวมทั้งมีการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างประหยัดและคุ้มค่า

วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ.2548 ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ปฏิบัติการสถานการณ์จริงในโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ โรงเรียนวัดลาดกระโหลก (ดังปรากฏในภาคผนวก ค) เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพบริบทของโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน โดยการศึกษาข้อมูลจากเอกสาร จากการสังเกตและการสอบถามผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน มีสภาพบริบทที่มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน อันได้แก่ เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นประถมศึกษา มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1-120 คน เปิดสอน 8 ห้องเรียน มีครูในโรงเรียน จำนวน 6-7 คน โรงเรียนมีสถานที่ตั้งอยู่ในบริเวณวัด ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ วัดมีบทบาท

ในการสนับสนุนด้านการศึกษา ประชากรในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และรับจ้าง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษาพบว่า มีการกำหนดเป้าหมาย การดำเนินการโดยเน้นที่ตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะการคิดวิเคราะห์ เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเรียนรู้อย่างมีความสุข ในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสำรวจ ข้อมูลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2547 พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำและร้อยละของผู้เรียนส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ ในส่วนของปัญหาด้านการบริหารจัดการของโรงเรียนมีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ได้แก่ 1) งบประมาณสนับสนุนที่ไม่เพียงพอทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจัดการเรียนการสอน 2) ปัญหาขาดแคลนบุคลากร 3) บุคลากรมีวุฒิไม่ตรงตามสาขาวิชาที่สอนและขาดทักษะการใช้เทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนการสอน 4) ขาดแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน 5) ปัญหาด้านคุณภาพของหลักสูตร ซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 6) ขาดการกำกับติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล การติดตามนิเทศตามนโยบายและ เป้าหมายอย่างจริงจัง

จากสภาพ และปัญหา ดังกล่าว โรงเรียนจึงมีความต้องการในด้านการบริหารจัดการ ได้แก่ 1) การสนับสนุนงบประมาณด้านวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อการเรียนการสอน 2) การจัดหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 3) เอกสาร คู่มือ ตำรา ที่ทันสมัยและมีคุณภาพตามมาตรฐาน 4) บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตรงตามสาขาวิชาและมีอัตรากำลังที่เพียงพอ 5) การกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การติดตามนิเทศตามนโยบายและเป้าหมายอย่างจริงจัง

วันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2548 ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ง) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินการ ปัญหา และความต้องการแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนขนาดเล็กดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นปีที่ 3 ซึ่งปีการศึกษา 2548 ได้ผลิตผู้เรียนตามหลักสูตรใหม่และต้องจัดดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ในการบริหารการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แต่ปัญหาที่พบคือการประเมินผลไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ขาดความรอบคอบและไม่ครอบคลุม การมีเวลาจำกัด ความไม่ต่อเนื่องเกณฑ์การประเมินไม่ชัดเจนทำให้ผลการประเมินไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน ความไม่เที่ยงตรงของข้อมูล ปัญหาด้านวิธีการประเมิน การประเมินทั้งระบบมีจำนวนน้อย

จากสภาพปัญหาและความต้องการดังกล่าว ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้วิจัย จึงมีข้อสงสัยเกี่ยวกับแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กกว่าควรมีลักษณะอย่างไร เมื่อได้นำแนวทางไปทดลองใช้ในโรงเรียนขนาดเล็กแล้ว ผลของการใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียน ขนาดเล็ก เป็นอย่างไร ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้วิจัย จึงมีความประสงค์จะพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการสร้างและพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และ โรงเรียนวัดลาดตระโฮง

วันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548 ผู้วิจัย ผู้อำนวยการโรงเรียน ครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (ดังปรากฏรายชื่อในภาคผนวก ง) ได้สนทนากลุ่มในประเด็นการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อกำหนดแนวทางร่วมกันในการจัดทำร่างแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตร ที่เหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก

ผลการสนทนากลุ่ม การสร้างและพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ผู้วิจัยนำแนวทางที่ได้มาตรวจสอบความสอดคล้องของแนวทางโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ซึ่งพบว่าข้อคำถามในแต่ละข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.60 ขึ้นไป ซึ่งถือว่าแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่สร้างขึ้นมา ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 3 ท่าน มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าเหมาะสม จึงสรุปร่างเป็นแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนี้

1. ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในโรงเรียน

1.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน

1.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

2. **ขั้นวางแผนออกแบบการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้**

2.1 ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในโรงเรียน

2.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน

2.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

3. **ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้**

3.1 ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในโรงเรียน

3.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน

3.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

4. **ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร มีรายละเอียด ดังนี้**

4.1 ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในโรงเรียน

4.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน

4.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

5. ชิ้นรายงานผลการประเมิน มีรายละเอียด ดังนี้

5.1 ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ การประชาสัมพันธ์หลักสูตร การประสานงานกับหน่วยงานภายนอก การเตรียมความพร้อมของบุคลากร การจัดระบบบริหารงาน การจัดระบบข้อมูลพื้นฐาน การจัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ความมั่นใจของคณะครู ผู้บริหารในโรงเรียน

5.2 ด้านการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การวางแผนทั่วไป การจัดทำแผนงานด้านวิชาการ การดำเนินงานตามแผน การประเมินผลการดำเนินงาน

5.3 ด้านการเรียนการสอน ได้แก่ การจัดและพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ การสอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม การสอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

จึงสรุปได้ว่า แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่สร้างและพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยแนวทาง 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการใช้หลักสูตร 2) ขั้นตอนวางแผนออกแบบการประเมินผลการใช้หลักสูตร 3) ขั้นตอนเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 4) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) ชิ้นรายงานผลการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่

ผู้วิจัยนำร่างแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่ผ่านการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญ มาสร้างเป็นคู่มือแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก (ภาคผนวก จ) เพื่อเป็นเครื่องมือในการทดลองใช้ในสถานการณ์จริง โดยทดลองใช้กับโรงเรียนวัดท่าใหม่ และจากการสัมภาษณ์การทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการใช้หลักสูตร และขั้นตอนวางแผนออกแบบการประเมินผลการใช้หลักสูตร โรงเรียนได้ดำเนินการแล้ว เกี่ยวกับ ด้านการเตรียมความพร้อม ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากรได้ดำเนินการเกี่ยวกับการจัดระบบบริหารงาน จัดระบบข้อมูลพื้นฐาน จัดสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

และเอกสารที่เกี่ยวข้อง สร้างความมั่นใจให้คณะครู ในโรงเรียน และด้านการบริหารหลักสูตร ได้ดำเนินการวางแผนทั่วไป จัดทำแผนงานด้านวิชาการ ดำเนินงานตามแผนและมีการประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนด้านการเรียนการสอน ได้ดำเนินการจัดและพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับจุดหมายหลักสูตร การสอนเน้นกระบวนการ สอนเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสอนเน้นกระบวนการกลุ่ม สอนซ่อมเสริมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการนำไปใช้หลักสูตร และขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร ยังอยู่ระหว่างดำเนินการ ส่วนขึ้นรายงานผลการประเมิน โรงเรียนยังไม่ได้ดำเนินการ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนที่ 3 พบว่าโรงเรียนวัดท่าใหม่ สามารถปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กได้ครูส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกันว่ามีความเหมาะสม

จึงสรุปได้ว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูสามารถปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นได้ทั้ง 5 ขั้นตอน และมีความเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมกับโรงเรียนขนาดเล็ก

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาผลการใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตร

การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่

วันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 ผู้วิจัยลงพื้นที่โรงเรียนวัดท่าใหม่ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล หลังการทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยการสัมภาษณ์ด้านความพึงพอใจที่ได้รับจากการปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ผลการวิจัยพบว่า

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดท่าใหม่ พบว่า มีความพึงพอใจต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก เนื่องจากเมื่อได้ดำเนินการตามแนวทาง การประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่พัฒนาขึ้น ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรชัดเจนยิ่งขึ้น ทำให้เกิดการวางแผนการใช้หลักสูตร สามารถให้คำแนะนำแก่ครู นักเรียนและชุมชนได้ รวมถึงจัดครูเข้าสอนให้เหมาะสมตามความรู้ความสามารถ ครูเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน และมีการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรแก่นักเรียน ครู ผู้ปกครองและคนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกที่ดีต่อการใช้หลักสูตร และจากการสัมภาษณ์ครูในโรงเรียนวัดท่าใหม่ พบว่า ครูในโรงเรียนมีความเห็นสอดคล้องตรงกันว่า มีความพึงพอใจต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในระดับมาก เนื่องจากเมื่อปฏิบัติตามแล้วทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีจุดดีหรือ

จุดเสียอย่างไรซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงทำให้หลักสูตรมีคุณภาพยิ่งขึ้น ช่วยให้การวางแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนดีขึ้น ส่งเสริมการเรียนการสอนของนักเรียนและช่วยปรับปรุงการบริหารในโรงเรียนและการปฏิบัติงานของครูให้ดียิ่งขึ้น

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูใน โรงเรียนวัดท่าใหม่ ด้านความพึงพอใจที่ได้รับจากการใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มีความคิดเห็นตรงกันว่ามีความพึงพอใจต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่ได้ใช้ เมื่อปฏิบัติตามแล้วสามารถช่วยให้การดำเนินงานและการบริหารงานตามขอบข่ายภารกิจงานวิชาการของโรงเรียนมีความชัดเจนมากขึ้นทำให้เห็นถึงปัญหาข้อบกพร่องและสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นได้

จึงสรุปได้ว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มีความพึงพอใจต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในระดับมากและมีความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่

ในบทนี้จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นการนำเสนอกระบวนการวิจัยและผลการวิเคราะห์ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ นำเสนอเรียงตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 ละ เขต 2

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ โรงเรียนวัดลาดกระโหลง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสัมภาษณ์เรื่องการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อบันทึกผลเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการในการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามประเด็นการบรรยาย 2) แบบสอบถาม เรื่องสภาพบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อบันทึกผลการสอบถามด้านสภาพบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ โรงเรียนวัดลาดกระโหลง 3) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม เรื่อง การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโหลง เพื่อการสร้างและพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก 4) คู่มือแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นคู่มือที่ผู้วิจัยร่วมกับผู้อำนวยการ โรงเรียนครูและกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียน ได้ร่วมกันสร้างขึ้นตามความต้องการของโรงเรียนขนาดเล็ก

5) แบบสัมภาษณ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ เป็นแบบสัมภาษณ์การทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก 6) แบบสัมภาษณ์ เรื่อง ความพึงพอใจ แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ เพื่อสัมภาษณ์ความพึงพอใจที่มีต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษา โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวงค์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสาร หลักฐานที่ปรากฏ การรับฟังการบรรยายให้ความรู้เบื้องต้น การลงพื้นที่ปฏิบัติการสถานการณ์จริงเพื่อศึกษาสภาพบริบท การสนทนากลุ่ม การสังเกต สัมภาษณ์ การจัดทำคู่มือแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก การทดลองใช้คู่มือแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก และสรุปผลการทดลองใช้จากการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาตามข้อมูลที่ได้จากเอกสาร หลักฐานที่ปรากฏ ประเด็นการบรรยาย การสอบถาม การสัมภาษณ์ การทดลองใช้แนวทางการประเมินผลการนำไปใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก และวิเคราะห์ข้อมูลจากการบันทึก การสัมภาษณ์การใช้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวงค์ และ โรงเรียนวัดลาดระโห่ง จากการรับฟังการบรรยาย การสังเกต การสนทนากลุ่ม การสัมภาษณ์ สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ผลการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่าโรงเรียนขนาดเล็กดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นปีที่ 3 ซึ่งปีการศึกษา 2548 ได้ผลิตผู้เรียนตามหลักสูตรใหม่และต้องจัดดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แต่ปัญหาที่พบคือ การประเมินผลไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ขาดความรอบคอบและไม่ครอบคลุม การมีเวลาจำกัด ความไม่ต่อเนื่องเกณฑ์การประเมินไม่ชัดเจนทำให้ผลการประเมินไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ได้นำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน ความไม่เที่ยงตรงของข้อมูล ปัญหาด้านวิธีการประเมิน การประเมินทั้งระบบมีจำนวนน้อย จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้อำนวยการโรงเรียนครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้วิจัย จึงมีความประสงค์จะพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งได้แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็กที่สร้างและพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยแนวทาง 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นตอนกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการใช้หลักสูตร 2) ขั้นตอนวางแผนออกแบบการประเมินผลการใช้หลักสูตร 3) ขั้นตอนรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 4) ขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) ขั้นตอนรายงานผลการประเมิน

2. ผลการนำแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไปทดลองใช้ในโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูสามารถปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นได้ทั้ง 5 ขั้นตอน และยังพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู มีความพึงพอใจต่อแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในระดับมากและมีความเห็นตรงกันว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนขนาดเล็ก

อภิปรายผล

จากผลการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโง ผู้วิจัยนำข้อมูลมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

ผลการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ได้ข้อสรุปว่า โรงเรียนขนาดเล็กดำเนินการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เป็นปีที่ 3 ซึ่งปีการศึกษา 2548 ได้ผลิตผู้เรียนตามหลักสูตรใหม่และต้องจัดดำเนินการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายใน

การบริหารการศึกษาให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานเป็นที่ยอมรับ แต่ปัญหาที่พบคือ การประเมินผล ไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ขาดความรอบคอบและไม่ครอบคลุม การมีเวลาจำกัด ความไม่ต่อเนื่อง เกณฑ์การประเมินไม่ชัดเจนทำให้ผลการประเมินไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ได้นำไปใช้ในการ ปรับปรุงหลักสูตร ความรู้ความสามารถของผู้ประเมิน ความไม่เที่ยงตรงของข้อมูล ปัญหาด้านวิธีการ ประเมิน การประเมินทั้งระบบมีจำนวนน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศักดิ์ บุญดีกุล (2539 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการบริหารหลักสูตรมัธยม ศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการศึกษา มูลนิธิแห่งประเทศไทย ในประเทศไทยพบว่า โรงเรียนมีการมอบหมายงานตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ จัดให้มีแบบ สสำรวจข้อมูลพื้นฐานจัดทำคู่มือครู เอกสารแนะนำ การใช้หลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน จัดประชุมชี้แจงหลักสูตรให้นักเรียนเกี่ยวกับแผนการเรียนแต่ละระดับชั้น จัดเอกสาร หลักสูตร และวัสดุ สื่ออุปกรณ์ สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน ในด้านปัญหาพบว่า บุคลากร ขาดความเข้าใจในเรื่องหลักสูตรและวิธีสอน การจัดทำรายวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการ ท้องถิ่น ไม่เข้าใจบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงาน ด้านหลักสูตร จัดวิชาเลือกเสรีไม่สอดคล้อง กับความรู้ความสามารถและความถนัดของครู จัดกิจกรรมไม่สนองครบถ้วนตามหลักสูตรกำหนด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศศิธร คชชาคร (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 ที่ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 พบว่า ปัญหาการบริหาร จัดการหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2545 ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการเตรียมความพร้อม ของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการจัดทำระบบสารสนเทศของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนา คุณภาพการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา โดยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหา ครู อาจารย์ไม่เพียงพอและไม่ให้ความร่วมมือ นักเรียนและผู้ปกครองไม่มั่นใจในหลักสูตร และ การประชาสัมพันธ์ไม่เพียงพอ 2) ปัญหาการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของผู้เรียน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การกำหนดสื่อการเรียนรู้อื่นๆ แหล่งการเรียนรู้ การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การกำหนดแนวปฏิบัติในการวัดผลประเมินผล การบริหาร งบประมาณ สถานที่ อุปกรณ์และบุคลากร การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ โดยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาครู นักเรียน ผู้ปกครองวิตกกังวลต่อหลักสูตรใหม่ หลักสูตรแกนกลาง ยังไม่หยุดนิ่ง การจัดทำหลักสูตรขาดการบูรณาการ ครู อาจารย์ ให้ความสำคัญกับกลุ่มสาระที่เป็น วิชาพื้นฐานและขาดการวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา 3) ปัญหาการวางแผน ดำเนินการใช้หลักสูตร ได้แก่ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูทำวิจัย การจัดหา เลือกใช้ ผลิตและพัฒนาสื่อ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการนิเทศ ติดตามการเรียนการสอน

เท่ากัน การส่งเสริมและพัฒนาครู การกำหนดการวัดผลและประเมินผล กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาขาดแคลนครู อาจารย์ บางสาขาวิชา การจัดเวลาเรียน อาคารสถานที่ไม่เพียงพอ ข้อมูลแหล่งการเรียนรู้และห้องสมุดไม่สมบูรณ์และไม่ทันสมัย 4) ปัญหาการดำเนินการบริหารหลักสูตร ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในและการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกเท่ากัน การจัดทำรายงานผลการเรียนรู้ โดยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาขาดเอกสารคู่มือการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลครู อาจารย์ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ และปัญหาเรื่องการโอนย้ายของนักเรียน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกรรณิการ์ คำราพิช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา นาร่องและโรงเรียนเครือข่ายนาร่องในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของผู้บริหารและครูผู้สอน ได้แก่ การขาดงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำหลักสูตร และจัดซื้อจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน จำนวนครูมีไม่เพียงพอ ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนในการติดตามการใช้หลักสูตร ขาดแคลนเครื่องมือและความรู้ความเข้าใจในการสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการวัดผลประเมินผล รวมทั้งขาดแหล่งข้อมูลและเอกสาร ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดสรรงบประมาณสนับสนุนเพิ่มมากขึ้น จัดอบรมและพัฒนาคุณภาพของครูผู้สอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และมีปริมาณที่เพียงพอกับความต้องการมีการติดตามผลการดำเนินการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนวิธีการนิเทศและติดตามการใช้หลักสูตรตามสภาพการณ์และเป็นไปในมาตรฐานเดียวกัน

ทั้งนี้เป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีจำนวนบุคลากรน้อย มีวุฒิไม่ตรงตามที่กำหนด มีการแบ่งสายงานมอบหมายหน้าที่ให้ปฏิบัติหลายด้าน ทั้งจัดการเรียนการสอน และงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย ครูไม่มีเวลาจะพัฒนาตนเอง งบประมาณมีน้อยจึงขาดวัสดุ อุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ อีกทั้งไม่มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ปัญหาในการเตรียมความพร้อม ปัญหาการวางแผนการดำเนินการใช้หลักสูตร

และยังพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน ครู กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความต้องการที่จะพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก ซึ่งเป็นไปตามหลักการ แนวคิดของ ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์ (2539 : 198-202) ; ทาบา (Taba. 1962 : 324) ; แฮมมอน (รุจิรี ภู่อสาระ. 2545 : 127-128 ; อ้างอิงจาก Hammond. 1973. **Educational Evaluation : Theory and Practice.** p. 188) ; สเติ้ล (รุจิรี ภู่อสาระ. 2545 : 129-130 ; อ้างอิงจาก Stake. 1976. **Studies in Education Evaluation.** pp. 19-22) ; สตัฟเฟอิมบีม (รุจิรี ภู่อสาระ. 2545 : 131 ; อ้างอิงจาก Stufflebeam. 1971. **Educational Evaluation and Decision Making.** p. 223) ; บราดี (Brady. 1990 : 166-168) ได้แนวทางการดำเนินการมีกระบวนการ

5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขึ้นกำหนดวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการใช้หลักสูตร 2) ขึ้นวางแผน ออกแบบการประเมินผลการใช้หลักสูตร 3) ขึ้นเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 4) ขึ้นวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการใช้หลักสูตร 5) ขึ้นรายงานผลการประเมิน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลวรรณ ภูดี (2539 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้หลักสูตร วิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัด สกลนคร พบว่า ด้านการบริหารและการบริการหลักสูตร โรงเรียนส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้ หลักสูตรก่อนเปิดภาคเรียนที่ 1 เตรียมบุคลากรโดยให้ครูศึกษาเอกสารหลักสูตร จัดครูเข้าสอน โดยคำนึงถึงคุณวุฒิทางการศึกษา จัดตารางสอนให้ครบตามโครงสร้างหลักสูตร จัดเตรียมเอกสาร และสื่อ โดยให้ครูจัดทำขึ้นเอง จัดเตรียมอาคารสถานที่โดยให้ครูและนักเรียนทำปายนิเทศภายใน ชั้นเรียนและมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตร โดยการประชุมชี้แจง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรานจันทร์ เบื้องวงศ์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน พบว่า 1) ทุกโรงเรียน ได้มีการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำผลมาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ปัญหาที่พบคือ โรงเรียนยังขาดความรู้ในการวัดและประเมินผล ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาคือ ควรจัดอบรม ให้ความรู้ในการวัดและประเมินผลให้ตรงกับหลักสูตรของสถานศึกษาและหลักสูตรแกนกลาง 2) การวัดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้ความเข้าใจใน 3 กลุ่ม ในการนำหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ไปใช้ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจในแต่ละด้านมากที่สุด รองลงมาคือ ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาตามลำดับ

ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนขาดแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรที่เหมาะสม จึงมีความต้องการแนวทางที่มีขั้นตอนกระบวนการเป็นไปตามหลักการ แนวคิดของนักวิชาการและ สอดคล้องกับคู่มือประเมินการใช้หลักสูตรด้วยตนเองของ โรงเรียน และเมื่อปฏิบัติตามแล้ว สามารถช่วยให้การดำเนินงานและการบริหารงาน ตามขอบข่ายภารกิจการบริหารงานสถานศึกษา ที่เป็นนิติบุคคล ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตรเกิดความชัดเจนและมีประสิทธิภาพ

ผลการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามความเห็น ของผู้อำนวยการ โรงเรียนและ ครู สรุปได้ว่า ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู มีความพึงพอใจต่อ แนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่พัฒนาขึ้นในระดับมากและมีความเห็น ตรงกันว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้เป็นแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนขนาดเล็ก

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยการพัฒนาแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขนาดเล็ก : กรณีศึกษาโรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์ และโรงเรียนวัดลาดกระโงง มีข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ก่อนนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้อำนวยการโรงเรียน จะต้องประชุมชี้แจง สร้างความรู้ความเข้าใจวิธีการและแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้มีความเข้าใจที่ตรงกัน

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูผู้ปฏิบัติงานในโรงเรียน จะต้องมีความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติตามแนวทางการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และสามารถกำหนดให้เป็นแนวปฏิบัติของโรงเรียนได้

1.3 โรงเรียนควรตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาที่จัดทำในทุกองค์ประกอบ เพื่อพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ และพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ ถูกต้อง เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ครูในการนำไปจัดการเรียนรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การประเมินผลการใช้หลักสูตรในโอกาสต่อไป ควรศึกษาผลการเรียนของนักเรียนประกอบด้วย ตลอดจนศึกษาความคิดเห็นและการปฏิบัติหน้าที่ของประชาชนที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ และการใช้หลักสูตรสถานศึกษา

2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงทุกฝ่ายควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร โดยเฉพาะครู นักเรียน และประชาชน ได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ทั้งในภาพรวมและเฉพาะจุด ตลอดจนรณรงค์ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการใช้หลักสูตรให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของหลักสูตรที่กำหนดไว้